

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

TAIJA VALTANEN

Satakunnan ammattikorkeakoulun alle 30-vuotiaiden opiskelijoiden pikavippien käyttö

LIIKETALouden TUTKINTO-OHJELMA
2022

Tekijä(t) Valtanen, Taija	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Päivämäärä Kesäkuu 2022
	Sivumäärä 41	Julkaisun kieli Suomi
Julkaisun nimi Satakunnan ammattikorkeakoulun alle 30-vuotiaiden opiskelijoiden pikavippien käyttö		
Tutkinto-ohjelma Liiketalouden tutkinto-ohjelma		
Tiivistelmä <p>Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia Satakunnan ammattikorkeakoulun alle 30-vuotiaiden opiskelijoiden pikavippien käyttöä. Valitsin aiheen sen mielenkiintoisuuden sekä ajankohtaisuuden vuoksi. Opinnäytetyön tavoitteena oli tuottaa ajantasaista tietoa opiskelijoiden pikavippien käytöstä, ja siitä onko covid-19-pandemia vaikuttanut opiskelijoiden pikavippien käyttöön. Lopuksi vielä vertailin saamiani tuloksia kahden aikaisemman opinnäytetyön tuloksiin. Opinnäytetyöllä ei ollut toimeksiantajaa.</p> <p>Teoriaosuudessa käytiin läpi pikavippien taustaa, covid-19-pandemian talousvaikutuksia sekä maksuhäiriöitä ja niiden merkitystä.</p> <p>Empiriaosuudessa selvitettiin Satakunnan ammattikorkeakoulun alle 30-vuotiaiden opiskelijoiden pikavippien käyttöä. Opinnäytetyössä tutkittiin pikavippien ottajien määriä, käyttökohteita, onko pikavipeistä syntynyt ongelmia sekä onko pandemia vaikuttanut pikavippien käyttöön.</p> <p>Tutkimus suoritettiin kvantitatiivisena tutkimuksena sähköistä kyselylomaketta apuna käyttäen. Opiskelijoille lähetettiin sähköpostitse linkki verkkokyselyyn. Kyselyyn vastasi 359 opiskelijaa. Vastaajista 20 oli ottanut pikavippejä, ja lähes puolelle oli syntynyt ongelmia. Määrällisesti pikavippejä oli otettu vain muutamia kertoja. Suosituin suurin kerralla otettu pikavippi oli suuruusluokaltaan 101–500 €. Käyttökohteista yleisimpiä olivat nautintoaineet, muiden velkojen maksu sekä ruoka.</p> <p>Tutkimuksen tulosten perusteella voidaan todeta, ettei covid-19-pandemia ole vaikuttanut opiskelijoiden pikavippien käyttöön.</p>		
Asiasanat pikavipit, maksuhäiriö, talous		

Author(s) Valtanen, Taija	Type of Publication Bachelor's thesis	Date June 2022
	Number of pages 41	Language of publication: Finnish
Title of publication Use of instant loans among students age under 30 of Satakunta University of Applied Sciences		
Degree program Business Administration		
<p>Abstract</p> <p>The purpose of this thesis was to explore the usage of instant loans among students age under 30 of Satakunta University of Applied Sciences. I chose the topic because of its interestingness and topicality. The aim of the thesis was to produce up - to - date information on the use of students' instant loans, and whether the covid-19 pandemic has affected students' use of instant loans. This thesis did not have a specific client.</p> <p>The theoretical part of this thesis covered the background of instant loans, the economic impact of the covid-19 pandemic, and payment defaults and their significance.</p> <p>In the empirical part of this thesis, I investigated the use of instant loans among students age under 30 of Satakunta University of Applied Sciences. The thesis explored the numbers of those taking instant loans, for what purpose has students taken the instant loans, have problems arisen from the instant loans and whether the covid-19 pandemic affected the uptake of instant loans.</p> <p>The research was conducted as quantitative research using an electronic questionnaire. A link to the online survey was emailed to students. 359 students responded to the survey. 20 of the respondents had taken instant loans, and almost half had problems. Mostly the instant loans had been taken only a few times. The most commonly used amount of instant loan was 101 to 500 euros. The most popular reasons to take instant loans was for stimulants, payment of other debts and food.</p> <p>Based on the results of the research it can be stated that the covid-19 pandemic has not affected the use of instant loans.</p>		
Key words instant loans, payment defaults, economy		

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 TUTKIMUKSEN TARKOITUS, TAVOITTEET JA VIITEKEHYS	6
2.1 Tutkimuksen tarkoitus ja tavoitteet	6
2.2 Viitekehys	7
3 NUORTEN OPISKELIJOIDEN TALOUS	8
3.1 Pikavipit	8
3.2 Covid-19-pandemian talousvaikutukset	9
3.3 Maksuhäiriöt ja niiden merkitys	12
4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	16
4.1 Menetelmän valinta	16
4.2 Aineiston keruu	17
4.3 Tutkimuksen luotettavuus	17
5 TUTKIMUKSEN TULOKSET	19
5.1 Pikavippitutkimuksen kyselyvastaukset	20
5.2 Covid-19-pandemian vaikutus	27
5.3 Maksuhäiriöiden tulokset	28
5.4 Vertailu aiempiin tutkimuksiin	30
6 POHDINTA	31
LÄHTEET	
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Pikavipillä tarkoitetaan vakuudetonta lyhytaikaista pienlainaa (Svea, 2018). Suomessa pikavippejä on myönnetty vuodesta 2005 lähtien ja pikavippiyritykset ovatkin lisääntyneet huomattavasti (Valkama & Muttilainen, 2008, s. 9). Tarjonta on runsasta ja markkinointi näyttävää (Kilpailu- ja kuluttajavirasto, 2019a). Pikavippejä on markkinoitu helpoksi vaihtoehdoksi paikata oman rahan puutetta (Kuluttajaliitto, n.d.-a).

Tällä työllä ei ole toimeksiantajaa. Kiinnostus aiheeseen lähti omasta mielenkiinnosta pikavippejä kohtaan. Pikavipit ovat lähivuosina vallanneet alaa, eikä kukaan ole voinut vältyä näkemästä pikavippien mainontaa. Pikavippien vaaroista varoitellaan kovasti. Halusin selvittää kuinka yleisiä pikavipit ovat ja onko niiden käytöstä tullut seuraamuksia.

Tämän työn tarkoitus on selvittää Satakunnan ammattikorkeakoulun alle 30-vuotiaiden opiskelijoiden taloutta. Tavoitteena on tuottaa ajantasaista tietoa opiskelijoiden pikavippien käytöstä sekä siitä, onko covid-19-pandemia vaikuttanut opiskelijoiden pikavippien käyttöön.

Tuloksia voivat hyödyntää kaikki, jotka mahdollisesti harkitsevat pikavippien ottamista. Potentiaaliset pikavippien harkitsijat voivat työn antaman informaation perusteella päättää, onko pikavipin ottaminen kannattavaa. Lisäksi he mahdollisesti osaavat kiinnittää enemmän huomiota myös lainaehtoihin.

Toisessa luvussa käyn läpi nuorten taloutta yleisesti. Luvussa käsitellään pikavippejä, covid-19-pandemian talousvaikutuksia sekä maksuhäiriöitä ja niiden merkityksiä. Seuraavissa luvuissa avataan, kuinka tutkimus toteutettiin ja millaiset olivat sen tulokset. Lopuksi työ sisältää myös pohdintaosuuden.

2 TUTKIMUKSEN TARKOITUS, TAVOITTEET JA VIITEKEHYS

2.1 Tutkimuksen tarkoitus ja tavoitteet

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää Satakunnan ammattikorkeakoulun alle 30-vuotiaiden opiskelijoiden taloutta. Lähemmin tarkasteltiin ovatko opiskelijat käyttäneet pikavippejä, kuinka usein he ovat niitä käyttäneet ja mihin tarkoitukseen. Tutkimuksessa tarkasteltiin myös covid-19-pandemian mahdollisia vaikutuksia opiskelijoiden pikavippien käyttöön.

Tutkimusongelmat ovat:

- Ovatko nuoret opiskelijat ottaneet pikavippejä?
- Millaisissa tilanteissa pikavippejä on otettu?
- Ovatko opiskelijat tietoisia lainan ehdoista?
- Ymmärtävätkö opiskelijat pikavippien seurauksena syntyvien maksuhäiriöiden merkitykset ja seuraukset?
- Onko covid-19-pandemia vaikuttanut pikavippien ottoon?

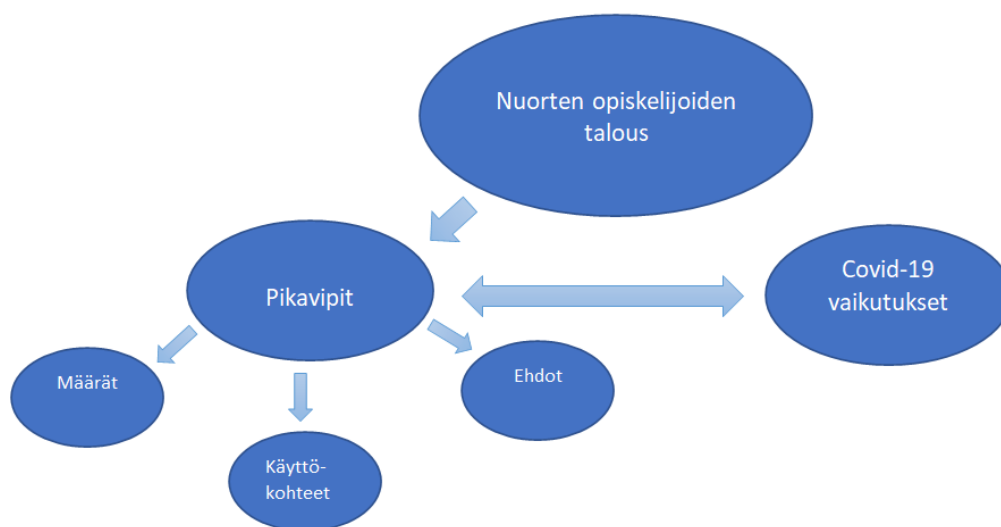
Valitsin tämän aiheen, koska se on itseäni kiinnostava, eikä aiheesta ole monia tutkimuksia. Pikavipeistä ja niiden aiheuttamista haitoista uutisoidaan paljon. Aihe on myös ajankohtainen pikavippien korkokaton madaltamisen sekä maksuhäiriömerkinnän voimassaoloajan lyhentämisen ollessa suunnitteilla.

Tutkimuksen tavoitteena oli tuottaa ajantasaista tietoa opiskelijoiden pikavippien käytöstä sekä siitä, onko covid-19-pandemia vaikuttanut opiskelijoiden pikavippien käyttöön.

2.2 Viitekehys

Viitekehysten tarkoituksena on tehdä teoreettiset ja empiiriset osat yhdeksi kokonaisuudeksi. Viitekehys määrittelee tutkimuksen eri vaiheita, eli aineiston keräämistä, tulosten analysointia ja tulkintaa sekä hahmottaa tulosten raportointia. (Heikkilä, 2014, s.24, 138.)

Kuviossa 1 kuvataan tämän tutkimuksen keskeiset käsitteet ja niiden väliset suhteet.

Kuvio 1. Tutkimuksen viitekehys

Nuorten opiskelijoiden talouteen saattavat vaikuttaa monet eri tekijät. Tässä työssä keskitytään siihen, millaisissa tilanteissa ja millaisilla määrillä opiskelijat ovat pikavippejä ottaneet. Covid-19-pandemia on saattanut vaikuttaa tuloihin niin, että pikavipit ovat tulleet tarpeellisiksi. Toisaalta pandemia on myös lainakorkojen laskemisen myötä saattanut joidenkin kohdalla kannustaa pikavippien ottoon. Pikavippien lainaehtot ovat lähivuosina muuttuneet suuresti, joten voidaan olettaa, etteivät kaikki pikavippien käyttäjät ole tietoisia todellisista lainaehtoista. Rahan tarve erilaisiin käyttökohteisiin saattaa ilmetä hyvinkin yhtäkkiä. Näin ollen pikavippien summat saattavat vaihdella muutaman kymmen ruokaostoista esimerkiksi useiden satojen eurojen hankintoja kattamaan.

3 NUORTEN OPISKELIJOIDEN TALOUS

3.1 Pikavipit

Pikavipillä tarkoitetaan vakuudetonta lyhytaikaista pienlainaa. Yleensä lainasummat ovat pieniä, 100 eurosta 1000 euroon. (Svea, 2018.) Kuitenkin viime vuosina velkasummat ovat nousseet ja laina-ajat pidentyneet (Kilpailu- ja kuluttajavirasto, 2019a). Suomessa pikavippejä on myönnetty vuodesta 2005 lähtien. Vuosien saatossa pikavippiyritykset ovat lisääntyneet huomattavasti. (Valkama & Muttilainen, 2008, s. 9.) Tarjonta on runsasta ja markkinointi näyttävää (Kilpailu- ja kuluttajavirasto, 2019a). Pikavippejä on markkinoitu helpoksi vaihtoehdoksi paikata oman rahan puutetta (Kuluttajaliitto, n.d.-a). Pikavipin hakua on kuvailtu nopeaksi ja vaivattomaksi. Lainapäätöksen hakija saa pikaisesti ja rahat siirtyvät tilille lähes saman tien. Pikavippien takaisinmaksussa ongelmia ilmenee henkilöillä, joiden oma taloustietämys ei ole riittävän hyvää. Velkojen maksamatta jättäminen voi johtaa maksuhäiriömerkintään ja sitten ulosottoon. (Kilpailu- ja kuluttajavirasto, 2019b.)

Alussa pikavippien todelliset vuosikorot olivat todella korkealla, jopa yli 1000 prosenttiyksikköä. Tällöin laissa ei ollut määritelty korkokattoa tai muitakaan säädöksiä. Vuonna 2013 tuli lakimuutos. Tällöin alle 2000 euron pienlainoihin säädettiin korkokatto, joka oli viitekorko + 50 prosenttiyksikköä. Todellisessa vuosikorossa oli mukana kaikki lainakulut, eli avausmaksu, nostopalkkio ja vuosimaksu. Korkokaton vuoksi moni yhtiö päätti toimintansa tai vaihtoi periaatteitaan. (Financer, 2022.)

Vuoden 2013 lakimuutos oli voimassa vuoteen 2019 asti, jolloin tuli uusi lakialoite. Tällä pyrittiin kieltämään pikavippien kaltaisten lainojen markkinointi. Tällöin ryhdyttiin tarkastelemaan tarkemmin pikavippejä ja velkaantumista. Lakialoitetta muokattiin, niin, että markkinointia ei kielletty, mutta lainoille tuli korkokatto sekä luottokustannuksia hillittiin huomattavasti. Aloite hyväksyttiin ja lakia muutettiin. Tämän lakimuutoksen vuoksi vuonna 2019 lähes jokainen internetissä ollut lainanantaja päätyi muokkaamaan hinnoitteluaan. Samalla yli 10 yhtiötä päätti toimintansa. (Financer, 2022.)

Koronapandemian vuoksi vuonna 2020 hallitus päätti muuttaa lakia tilapäisesti. Tällöin korkokatto oli 10 prosenttiyksikköä ja samalla suoramarkkinointi kiellettiin. (Financer, 2022.) Lakia muutettiin, koska haluttiin helpottaa kuluttajien tilannetta ja välttää velkaongelmia pandemian aikana (Jääskeläinen & Peltonen, 2022, s.30). Laki päättyi lokakuun 2021 alusta alkaen. (Financer, 2022.) Kuten edellä on mainittu, on Suomessa pikavippien käyttöön puututtu lainsäädännöllä useita kertoja. Myös ulkomailla vuosien saatossa on asetettu useita lakeja pikavippien korkeiden kulujen säännöstelyyn (Investopedia, 2022). Nyt oikeusministeriössä harkitaan nykyisen 20 prosentin korkokaton alentamista pysyvästi (Jääskeläinen & Peltonen, 2022, s.30).

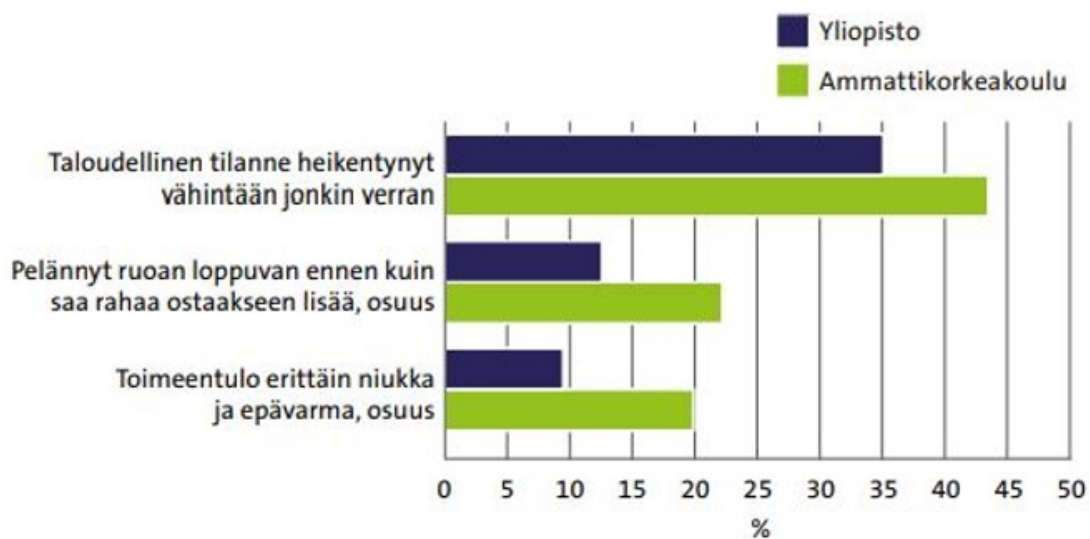
Pikavippien otto on tullut tavaksi henkilöille, joilla on velka- ja peliongelmiä. Moni myös ottaa pikavippejä maksaakseen vanhoja velkojaan. (Kilpailu- ja kuluttajavirasto, 2019a.) Vanhojen velkojen maksun lisäksi, nuorten ottamien pikavippien käyttökohteita ovat muun muassa nautintoaineet ja ruoka (MTV Uutiset, 2006). Ulkomailla suurin osa, jopa seitsemän kymmenestä käyttävät pikavippejä säännöllisiin kuluihin, kuten esimerkiksi vuokraan ja päivittäistavaroihin (Debt.org, 2022).

3.2 Covid-19-pandemian talousvaikutukset

Asiakastiedon mukaan covid-19-pandemia ei ole vaikuttanut henkilöiden maksuhäiriöihin juurikaan (Asiakastieto, 2021). Juha Iskala Intrumista kertoi MTV:n Uutisaamussa 2.3.2022, että vaikka maksuhäiriöt ovat tasaantuneet pandemian aikana, ylivelkaantumisen tilanne alle 30-vuotiaiden kohdalla on huonontunut. Luottojen määrät ovat kasvaneet, joten velat moneen eri paikkaan aiheuttavat maksuvaikeuksia. (MTV Uutisaamu, 2022.) Moni henkilö on myös murehtinut laskujen määriä sekä kykyään hoitaa taloudellisia velvoitteitaan, esimerkiksi luottokortti- tai puhelinlaskuja tai vuokranmaksuja. Hieman yli kolmannes on kertonut laskumenojensa nousseen suuremmiksi kuin tulonsa. Rahaa on lainattu tai luottokortin maksukykyä on nostettu covid-19-pandemian aikana enemmän kuin vuotta aiemmin. Melkein puolet suomalaisista on maksanut vähintään yhden laskun myöhässä. Syitä tähän ovat olleet unohdus tai sen hetkinen rahan puute. (Intrum, 2021a.)

Nuorisotyöttömyys nousi covid-19-pandemian aikana, kuitenkin maksuongelmien määrä alle 30-vuotiailla väheni aikaisemmasta vuodesta. Syiksi voidaan mainita, että nuorilla ei juurikaan ole jatkuvia menoja, esimerkiksi asunto- tai autolainoja. Näin ollen kulujen sovittaminen menoihin sujuu vaivattomammin. Nuorten tuloista suuri osa on saattanut kulua baareihin, ravintoloihin sekä konsertteihin. Pandemian takia näitä käyntejä on kuitenkin rajoitettu. (Intrum, 2022.)

Covid-19-pandemian vuoksi vaikeutunut työllisyystilanne on heikentänyt taloudellista tilannetta. Lomautukset yleistyivät ja samalla opiskelijoiden kesätyötilanne on ollut huono. Korkeakouluopiskelijoille tärkeitä tulonlähteitä ovat olleet opintojen ohella työskentely sekä kesätyöt. Covid-19-pandemian aikana työt ovat kuitenkin peruuntuneet tai päättyneet tai niitä on ollut vähemmän. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2022.)

Kuvio 2. Toimeentulovaikkeitä ja taloudellisen tilanteen muutoksia raportoineiden osuudet (%) (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2022).

Kun tarkastellaan kuviota 2, huomataan, että ammattikorkeakouluopiskelijoista 17 % on kokenut toimeentulonsa erittäin niukaksi, kun taas yliopisto-opiskelijoilla osuus oli hieman alle 10 %. Ammattikorkeakouluopiskelijoista 22 % on pelännyt ruoan loppuvan ennen kuin saa rahaa ostaakseen lisää. Yliopisto-opiskelijoilla osuus oli hieman yli 10 %. Taloudellista tilannetta kun tarkastellaan, niin ammattikorkeakouluopiskelijoista 44 % kertoi taloudellisen tilanteen heikentyneen jonkin verran. Vastaavasti yliopisto-opiskelijoilla osuus oli 35 %. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2022.)

Näin ollen voidaan todeta, että ammattikorkeakouluopiskelijoilla taloudellinen tilanne pandemian aikana on ollut huonompi kuin yliopisto-opiskelijoilla.

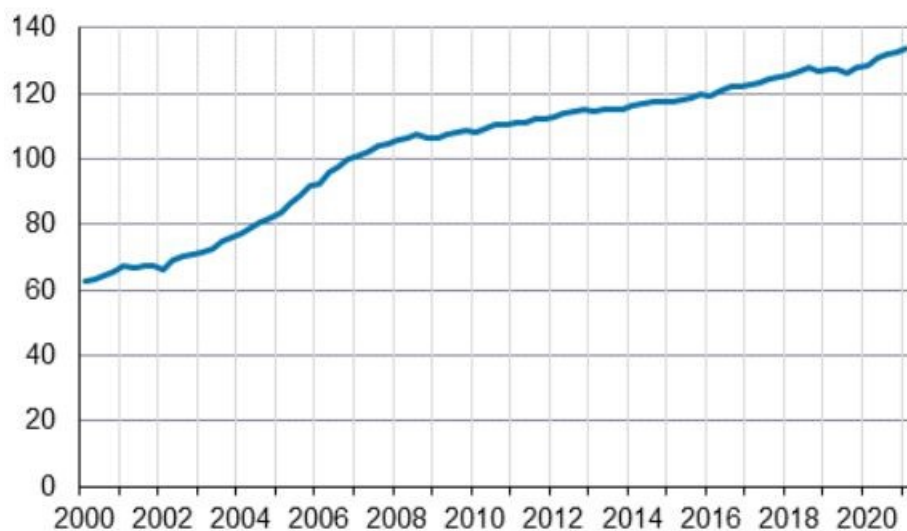
Covid-19-pandemian takia joillain aloilla tulot pienenevät, joten nyt kuluttajilla tulisi olla riittävästi tietoja talouden peruskäsitteistä sekä kykyä olla ajan tasalla omasta taloudestaan. Pandemian aikana hyvätuloiset ovat pystyneet säästämään enemmän matkustuksen ja muiden vapaa-ajan aktiviteettien jäädessä pois. Vastaavasti pienituloisten varat loppuvat ja velkaa saattaa kerääntyä helpommin. (Intrum, 2021b.)

Osuuspankin mukaan, covid-19-pandemian aikana monet nuoret aikuiset ovat pystyneet säästämään ja sijoittamaan rahojaan rahastoihin sekä osakkeisiin. Vuonna 2020 18–30-vuotiaat tekivät osakekauppoja 115 % enemmän kuin vuotta aiemmin. (Osuuspankki, 2021.) Lähitapiola teetti aiheesta kyselyn elokuussa 2020. Kyselyssä 15–24-vuotiaista jopa 40 % kokee säästämisen olevan aiempaa tärkeämpää. (Lähitapiola, 2020.)

Kuvio 3. Kotitalouksien säästämisaste (Mikkonen, 2022).

Kuviosta 3 voidaan huomata, että pandemian alkuaikoina vuonna 2020 säästämisaste kasvoi huomattavasti, kunnes tuli notkahdus, jonka jälkeen se taas kasvoi. Kun vertailee aiempiin vuosiin, säästämisaste ei ole ollut niin korkealla mitä covid-19-pandemian aikana oli. Voidaan myös todeta, että vuoden 2021 lopulla säästämisaste meni miinuksen puolelle, eli pandemiakriisin aiheuttama säästämisen lisääntyminen on päättynyt. (Mikkonen, 2022.)

Kuvio 4. Kotitalouksien velkaantumisaste vuodesta 2000 alkaen (%) (Tilastokeskus, 2021).

Pandemiasta huolimatta suomalaisten velkaantuminen on jatkanut kasvuaan. Suomalaisista kotitalouksista noin kuudella prosentilla on velkaa ainakin neljä kertaa tulojensa verran. Kuviosta 4 voidaan todeta, että kotitalouksilla oli vuoden 2020 lopussa velkaa reilu 133 % suhteessa käytettäviin tuloihin. Kotitalouksien omien asuntolainojen lisäksi lukuun sisältyy myös asunto-osakeyhtiöiden nimissä olevat lainat. (Suomen Pankki, 2021.)

3.3 Maksuhäiriöt ja niiden merkitys

Maksuhäiriömerkinnän saa, kun jättää velan tai laskun maksamatta. Merkintä merkitään luottotietorekisteriin varhaisintaan kahden kuukauden kuluttua. (Takuusäätiö, n.d.-a) Ennen maksuhäiriömerkintää, henkilö saa maksumuistutuksia sekä maksuvaatimuksia (Oikeus.fi, 2020). Maksuhäiriömerkinnällä tarkoitetaan luottotietojen menettämistä (Takuusäätiö, n.d.-a). Henkilön täyttäessä 20 vuotta, riski saada maksuhäiriömerkintä kasvaa huomattavasti (Asiakastieto, 2020a). Kun saa ensimmäisen maksuhäiriömerkinnän, tulee tästä postitse ilmoitus (Oikeus.fi, 2020). On mahdollista, että yhdestä maksamattomasta laskusta saa useamman maksuhäiriömerkinnän. Tällöin maksuhäiriömerkinnät tulevat vain eri aikaan. Kaikista maksamatta jääneistä laskuista ja veloista muodostuu uusi oma maksuhäiriömerkintä. (Takuusäätiö, n.d.-a)

Maksuhäiriömerkintä ei ole ikuinen (Niemi, 2014, s.50). Maksuhäiriömerkinnän syntyyn on eri tapoja. Näitä ovat käräjäoikeuden velkomustuomio, ulosoton perintä tai velkajärjestelyhakemuksen jättäminen käräjäoikeuteen. Maksuhäiriömerkinnän voimassaoloaika riippuu siitä, mistä se on syntynyt. (Oikeus.fi, 2020.)

Käräjäoikeuden velkomustuomiosta sekä ulosoton perinnästä tullut maksuhäiriömerkinnän voimassaoloaika on kolme vuotta. On kuitenkin mahdollista, että aika lyhenee tai pitenee. Mikäli laskun maksaa, eikä henkilöllä ole muita merkintöjä luottotiedoissa, maksuhäiriömerkinnän voimassaoloaika on kaksi vuotta. Jos kolmen vuoden voimassaoloaikana saa uuden maksuhäiriömerkinnän, pitenee aika neljään vuoteen. Ulosoton ollessa suppea, merkinnän saa pois tiedoistaan heti, kun on maksanut laskun. (Kuluttajaliitto, n.d.-b.) Suppealla ulosotolla tarkoitetaan, että ulosmitataan vain eläkettä, palkkaa, veronpalautuksia tai muita vastaavia tuloja (Takuusäätiö, n.d.-b). Pitkäaikaisessa ulosotossa on toistuvaistuloa ulosmitattu ainakin 18 kuukaudelta viimeisen kahden vuoden aikana. Tällöin merkinnän saa pois, kun velallinen pyytää ulosottomiestä ilmoittamaan ulosoton päättyneen. (Kuluttajaliitto, n.d.-b.)

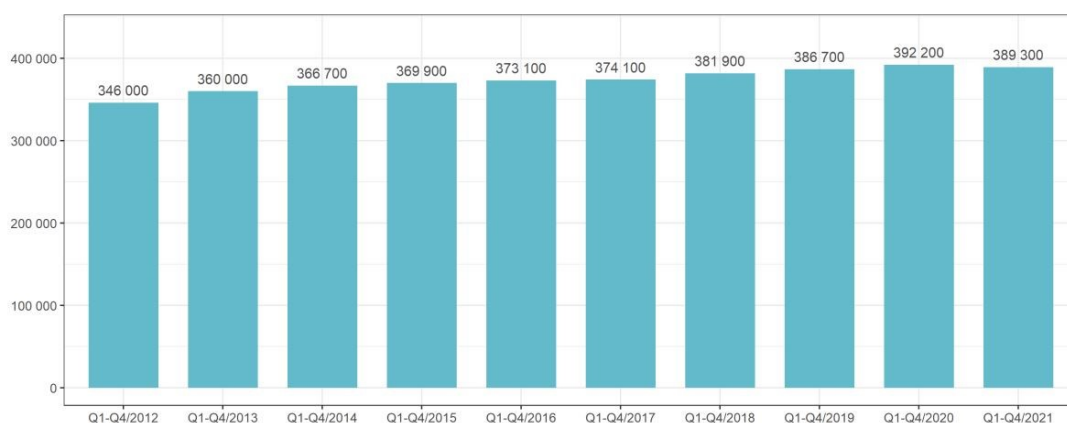
On myös mahdollista, että luotonantaja on suoraan yhteydessä luottotietorekisteriin ja ilmoittaa maksuhäiriöstä. Tällaisissa tilanteissa esimerkiksi osamaksukaupan tai luotokorttilaskun maksu on myöhästynyt vähintään 60 päivää, sekä maksukehotus on saapunut henkilölle ainakin 21 päivää ennen kuin maksuhäiriömerkintä rekisteröidään. Maksukehotuksessa on pitänyt myös olla ilmoitus potentiaalisesta maksuhäiriömerkinnästä. Tällöin maksuhäiriömerkinnän voimassaoloaika on kaksi vuotta. Velkaantunut voi myös päästä velkajärjestelyyn. Velkajärjestelyn alkaessa laaditaan maksuohjelma. Tämän ohjelman päättyessä maksuhäiriömerkintä poistuu. (Kuluttajaliitto, n.d.-b.)

Maksuhäiriömerkinnällä voi olla erilaisia vaikutuksia:

- vuokra-asunnon ja siihen hankittavan kotivakuutuksen saanti vaikeutuu
- puhelinliittymäsopimuksissa yleensä vaaditaan ennakkomaksu
- työpaikan saanti hankaloituu, riippuen työtehtävästä

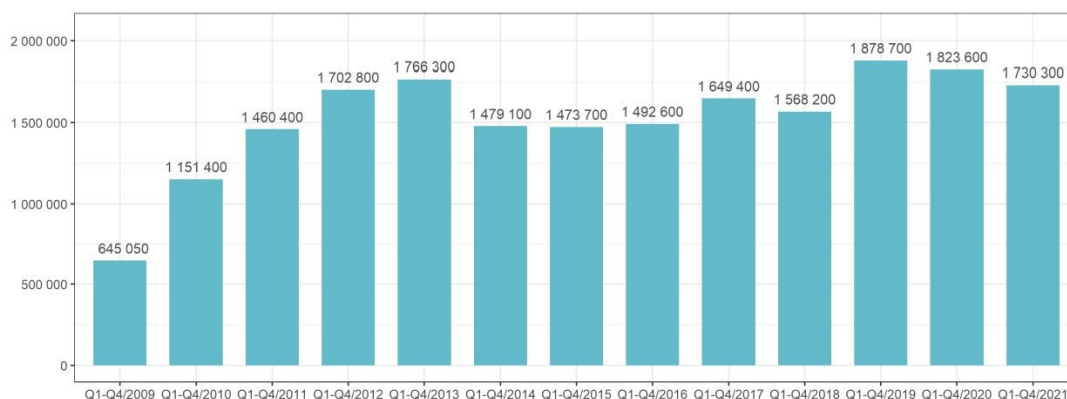
- luottokorttia ei myönnetä ja käytössä oleva luottokortti voidaan vaatia takaisin
  - luotonsaanti vaikeutuu
- (Kilpailu- ja kuluttajavirasto, 2022; Nuorisotutkimusverkosto & Autio, 2002, s.32.)

Asiakastieto on tehnyt vuonna 2021 tilastoja maksuhäiriömerkinnöistä.

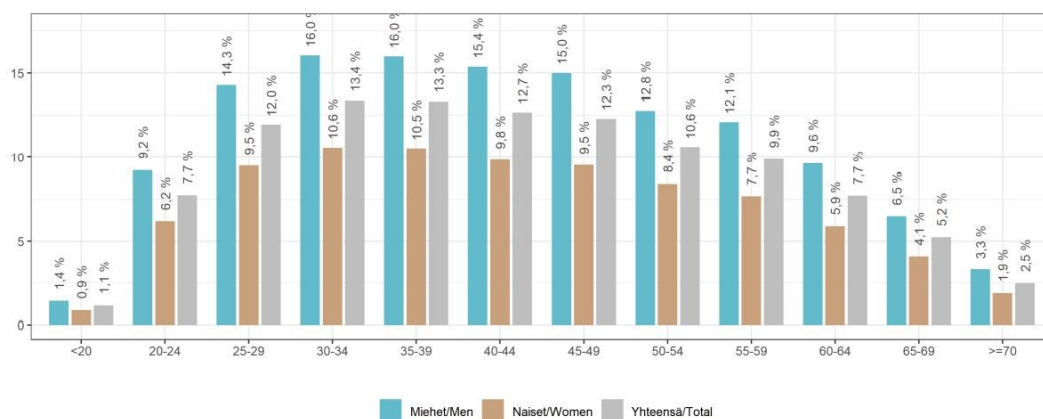
Kuvio 5. Henkilöt, joilla on maksuhäiriömerkintä (Asiakastieto, 2021).

Kun tilastoa (kuvio 5) tarkastellaan, voidaan huomata, että vuodesta 2011 vuoteen 2020 maksuhäiriömerkinnän omaavien henkilöiden määrät ovat nousseet. Eniten kasvua oli vuodesta 2011 vuoteen 2012 (14 000 henkilöä). Vuonna 2021 määrät ovat laskeneet, ja tuolloin maksuhäiriömerkinnän omaavia henkilöitä oli noin 390 000.

Kuvio 6. Uudet maksuhäiriömerkinnät henkilöille (Asiakastieto, 2021).

Merkintöjen määrät (kuvio 6) vaihtelevat vuosien välillä. Vuodesta 2009 vuoteen 2013 on nousua ollut merkittävästi. Lähtien vuodesta 2011 kaikista ulosottoon menneistä veloista on tullut uusi oma maksuhäiriömerkintä. Tämä on kasvattanut uusia merkintöjä huomattavasti. Vuonna 2014 laskua oli tuntuvasti verrattuna edelliseen vuoteen. Vuoden 2017 alussa ulosoton asiankäsittelyssä oli ruuhkaa, koska loppuvuonna 2016 asioita ei käsitelty. Tämän vuoksi vuoden 2017 määrät nousivat. Myös verohallinnon tietojärjestelmä uudistus vaikutti vuoteen 2017. (Asiakastieto, 2020b.) Täytyy myös ottaa huomioon, että sitä mukaan, kun uusia merkintöjä tulee, niin samalla vanhoja poistuu.

Kuvio 7. Maksuhäiriöiset henkilöt ikäluokittain (Asiakastieto, 2021).

Kuviosta 7 voidaan todeta, että ikäluokissa 30–34 on eniten maksuhäiriöisiä henkilöitä. Hieman vähemmän on luokassa 35–40-vuotiaat. Kaikissa ikäluokissa miesten osuus on suurempi kuin naisten. 20-vuotiaista lähtien maksuhäiriömerkintöjen määrät ovat nousussa. Vastaavasti 45 ikävuodesta eteenpäin maksuhäiriömerkinnät ovat laskussa.

Kesäkuussa 2021 hallitus esitti eduskunnalle maksuhäiriömerkintöjen voimassaoloaikojen lyhentämistä. Tarkoituksena olisi, että maksuhäiriömerkinnästä voisi päästä eroon helpommin. Merkintä poistuisi kuukauden kuluttua maksusuorituksen saapumisesta luottotietojen ylläpitäjälle. Tällä pyritään auttamaan taloudellisiin ongelmiin joutuneita. Mikäli henkilö saa uuden maksuhäiriömerkinnän, tämä ei tästedes pidennä merkinnän voimassaoloaikaa, vaan jokainen uusi maksuhäiriömerkintä on voimassa

vain oman aikansa. (Oikeusministeriö, 2021.) Tällä hetkellä asia on eduskunnan käsittelyssä.

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

4.1 Menetelmän valinta

Tutkimuksia on erilaisia. Tutkimus voi olla empiirinen eli havainnoiva tutkimus tai teoreettinen tutkimus. Empiiriset tutkimukset ovat usein kvantitatiivisia tutkimuksia, kun taas teoreettiset ovat pääasiassa kvalitatiivisia tutkimuksia. (Heikkilä, 2014, s.12.)

Kvantitatiivisella, toisin sanoen määrällisellä tutkimuksella ratkaistaan lukumääriä ja prosenttiosuuksia käsitteleviä kysymyksiä. Edellytyksenä on, että otos on tarpeeksi suuri ja edustava. Tutkimuslomakkeessa on yleensä valmiit vastausvaihtoehdot. Ilmiöt tulkitaan numeerisen suureiden pohjalta, ja vastauksia voidaan tarkastella taulukoiden tai kuvioiden avulla. (Heikkilä, 2014, s.15.)

Kvantitatiivisen tutkimuksen tavanomaisia aineistonkeruumenetelmiä ovat muun muassa:

- internetkyselyt
- kokeelliset tutkimukset
- lomakekyselyt, surveyt
- strukturoidut haastattelut
- systemaattinen havainnointi

(Heikkilä, 2014, s.13.)

Kvalitatiivisella, toisin sanoen laadullisella tutkimuksella helpotetaan tutkimuskohteen ymmärtämistä sekä selvitetään sen käyttäytymistä ja päätösten syntymistä. Yleensä tapausten määrät ovat pieniä, mutta nämä ovat valittu harkinnanvaraisesti ja analysoinnit tehdään tarkasti. (Heikkilä, 2014, s.15.)

Kvalitatiivisen tutkimuksen tavanomaisia aineistonkeruumenetelmiä ovat muun muassa

- eläytymismenetelmä
- henkilökohtaiset haastattelut
- osallistuva havainnointi
- ryhmähaastattelut
- valmiit aineistot ja dokumentit

(Heikkilä, 2014, s.13.)

Tässä opinnäytetyössä käytetään kvantitatiivista tutkimusmenetelmää, koska haluttiin selvittää pikavippien käyttäjien määriä.

4.2 Aineiston keruu

Verkkokysely toteutettiin 3.5.2022-10.5.2022 välisenä aikana. Vastausaikaa oli yksi viikko. Verkkokyselyssä käytettiin Google Forms- työkalua, koska se on helppokäyttöinen ja maksuton. Myös vastausten keruu käy nopeasti.

Linkki verkkokyselyyn lähetettiin sähköpostitse kaikille Satakunnan ammattikorkeakoulun opiskelijoille. Satakunnan ammattikorkeakoulussa koulutusaloina ovat kulttuuriala, liiketaloudenala, matkailu- ja ravitsemisala, sosiaali- ja terveysala sekä tekniikan ala.

Verkkokyselyssä on kaksi osiota. Ensimmäisessä osiossa on monivalintakysymyksiä, sekä yksi avoin kysymys. Toisessa osiossa kysytään vastaajan taustatietoja, kuten sukupuoli ja ikää.

4.3 Tutkimuksen luotettavuus

On tärkeää, että tutkimuksen tekijä on asettanut tarkkoja tavoitteita tutkimukselleen, muuten tulee herkästi tutkittua vääriä asioita (Heikkilä, 2014, s.27). Kvantitatiivisen tutkimuksen luotettavuus voidaan tiivistää reliabiliteettiin ja valideuteen. Kuitenkaan

tutkimuksen reliabiliteetti ei takaa validiteettia, mutta reliabiliteetin edellytys on validiteetti. (Kananen, 2015, s. 350–351.)

Reliabiliteetti määrittää tulosten tarkkuuden sekä luotettavuuden. Tutkimuksen tulokset eivät saa olla epäluotettavia. Kuitenkaan luotettavuutta ei lasketa, vaan se arvioidaan (Heikkilä, 2014, s. 28; Kananen, 2015, s. 349). Mikäli tutkimus toistetaan, tulisi saada samat tulokset (Kananen, 2015, s. 343).

Validiteetti kertoo, kuinka on suoriuduttu mittaamaan sitä mitä pitikin, eli on tutkittu oikeita asioita. Validiutta on hankala käsitellä jälkikäteen, jonka vuoksi on tärkeää, että suunnittelut on aluksi tehty tarkasti. Validin tutkimuksen onnistumista edistää perusjoukon huolellinen määrittely, riittävän otoksen saaminen sekä korkea vastausprosentti. (Heikkilä, 2014, s. 27, 177; Kananen, 2015, s. 343).

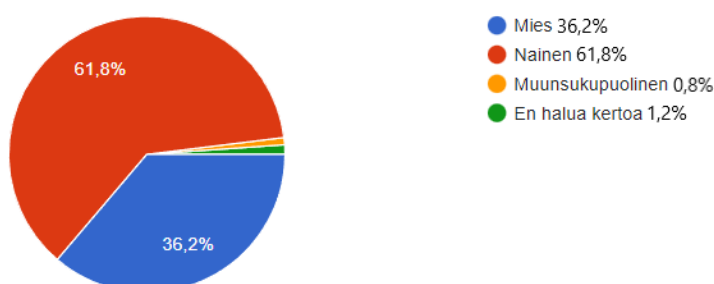
Tämän tutkimuksen reliabiliteetti ja validiteetti ovat kohtalaisia. Vastauksia saatiin paljon eli otos oli kattava. Tämän tehdyn tutkimuksen reliabiliteettia tukee myös se, että aiemmissa tutkimuksissa saadut tulokset ovat samankaltaisia. Tutkimukselle asetut tutkimusongelmat olivat tarpeeksi selkeät ja niihin saatiin vastaukset.

Haasteita tutkimuksen reliabiliteetille ja validiteetille tuottivat kyselylomakkeen laadinnassa huomioimatta jääneet seikat. Niin sanottuja ”nolla” vastausvaihtoehtoja ei olisi tullut antaa ensimmäisen kysymyksen jälkeen. Nyt joissain kysymyksissä pikavippejä käyttämättömät vastaajat olivat kuitenkin vastanneet heitä koskemattomiin kysymyksiin. Tämä ei kuitenkaan liiaksi horjuttanut tutkimuksen uskottavuutta, koska tuloksia analysoidessa nämä otettiin huomioon.

5 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Kyselyyn vastasi yhteensä 359 opiskelijaa. Kyselyssä oli kaksi osiota, jossa ensimmäisessä oli monivalintakysymyksiä sekä avoin kysymys. Toisessa osiossa kysyttiin vastaajien taustatietoja. Käyn nyt ensin läpi vastaajien taustatiedot, jonka jälkeen menen monivalintakysymyksiin ja avoimeen kysymykseen.

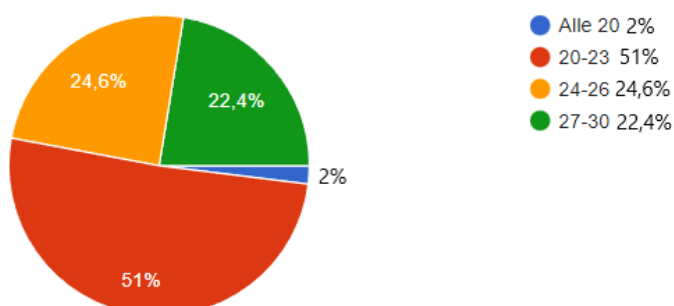
Sukupuoli

Kuvio 8. Vastaajien sukupuolijakauma

Kuviossa 8 käydään läpi vastaajien sukupuolta. Kysymykseen vastasi yhteensä 359 opiskelijaa, joista 222 oli naisia (61,8 %), 130 miehiä (36,2 %), kolme muunsukupuolista (0,8 %) sekä neljä vastaajaa ei halunnut kertoa sukupuoltaan (1,2 %). Näin ollen voidaan todeta, että naisia vastasi kysymykseen enemmän kuin miehiä.

Ikä

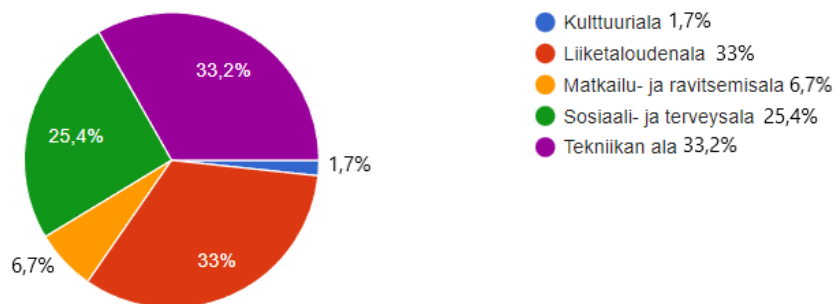

Kuvio 9. Vastaajien ikäjakauma

Taustatietojen toisessa kysymyksessä kysyttiin opiskelijoiden ikää. Tähän kysymykseen vastasi 357 opiskelijaa. Alle 20-vuotiaita vastaajia oli seitsemän (2 %), 20–23-

vuotiaita oli 182 (51 %), 24–26-vuotiaita oli 88 (24,6 %) ja 27–30-vuotiaita oli 80 (22,4 %). Joten ikäryhmistä suurin oli 20–23-vuotiaat (kuvio 9).

Koulutusala

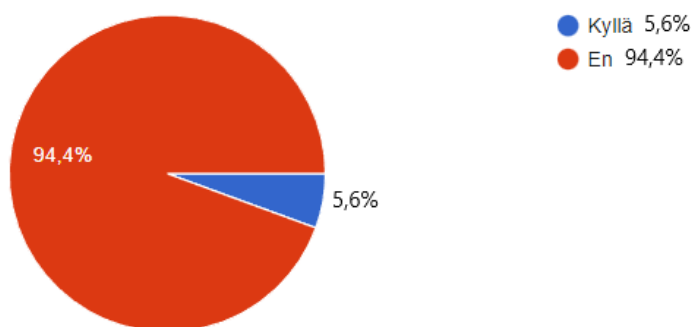

Kuvio 10. Vastaajien koulutusala

Kolmannessa kysymyksessä kysyttiin opiskelijoiden koulutusala. Kysymykseen vastasi 358 opiskelijaa, joista kulttuurialalla opiskelee kuusi (1,7 %), liiketalouden alalla 118 (33 %), matkailu- ja ravitsemisalalla 24 (6,7 %), sosiaali- ja terveysalalla 91 (25,4 %) ja tekniikan alalla 119 (33,2 %). Aktiivisimpia vastaajia olivat liiketalouden- sekä tekniikan alalla (kuvio 10).

5.1 Pikavippitutkimuksen kyselyvastaukset

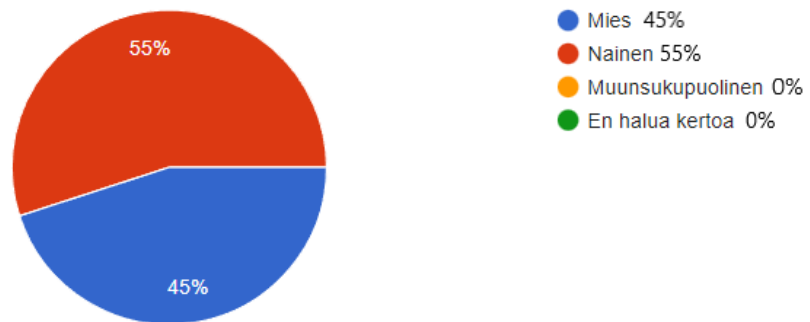
Oletko ottanut pikavippejä?

Kuvio 11. Pikavippien ottajien määrät

Kyselyn ensimmäinen kysymys oli, onko opiskelija ottanut pikavippejä. Tähän vastasi 359 opiskelijaa, ja heistä 339 (94,4 %) ei ole ottanut pikavippejä. 20 (5,6 %) opiskelijaa puolestaan on ottanut. Kuvioista 11 voidaan todeta, että suurin osa vastaajista ei ole ottanut pikavippejä.

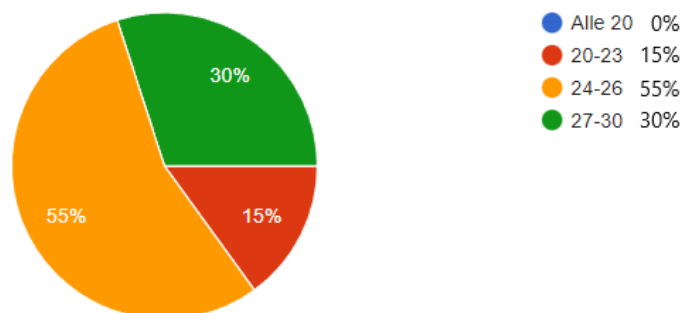
Pikavippejä käyttäneiden sukupuoli

Kuvio 12. Pikavippejä käyttäneiden sukupuolijakauma

Kyselyyn vastanneista 20 opiskelijaa oli ottanut pikavippejä. Kuvioista 12 nähdään heidän sukupuolijakaumansa. 11 opiskelijaa (55 %) eli hieman yli puolet pikavippien ottajista oli naisia. Yhdeksän muuta opiskelijaa (45 %), jotka ovat pikavippejä ottaneet olivat miehiä. Näin voidaan todeta, että naiset ovat ottaneet pikavippejä enemmän kuin miehet. Kuten todetaan, sukupuolijakauma oli hyvin tasainen. Tulos yllätti minut. Itselleni on jäänyt mielikuva, että pikavippejä käyttäisivät lähinnä miehet.

Pikavippejä käyttäneiden ikäluokat

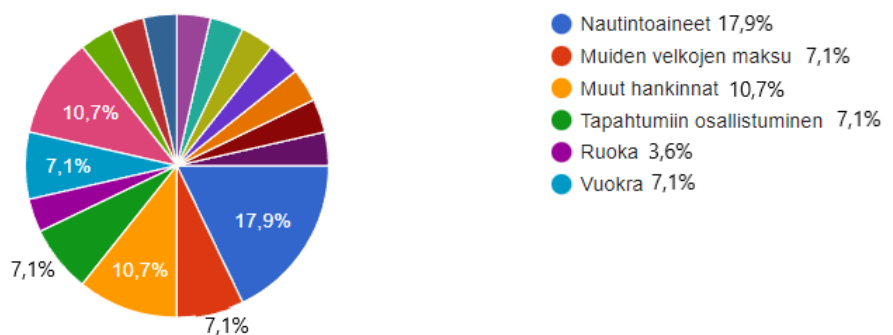

Kuvio 13. Pikavippejä käyttäneiden ikäjakauma

Pikavippejä oli ottanut 20 opiskelijaa. Kuviosta 13 nähdään, että näistä 11 (55 %) opiskelijaa oli iältään 24–26-vuotiaita. Seuraavaksi eniten pikavipin käyttäjiä oli ikäluokassa 27–30-vuotiaat. Heitä oli kuusi (30 %) opiskelijaa. 20–23-vuotiaita oli kolme (15 %) opiskelijaa. Alle 20-vuotiaita pikavipin käyttäjiä ei ollut lainkaan.

Eniten pikavippejä oli käytetty ikäluokassa 24–26-vuotiaat. Ajattelisin tämän johtuvan siitä, että 24–26-vuotiaat opiskelijat asuvat jo omillaan, heillä omat tulonsa ja menonsa, eivätkä välttämättä enää tohdi pyytää esimerkiksi vanhemmilta taloudellista avustusta. Mielestäni hienoa on, että juuri täysi-ikäisyyden saavuttaneet opiskelijat eivät ole pikavippejä käyttäneet.

Mihin tarkoitukseen olet ottanut pikavippejä?

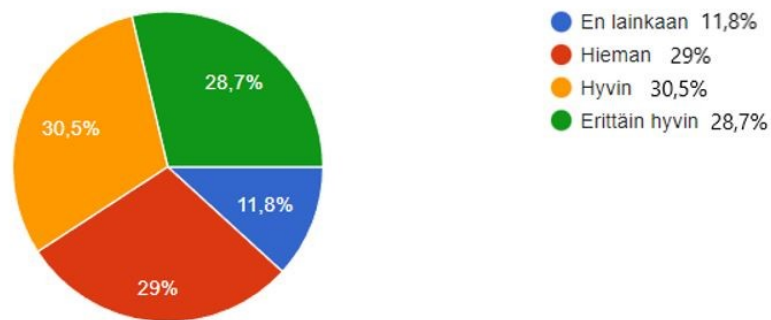
Kuvio 14. Pikavippien käyttötarkoitukset

Kyselyn toinen kysymys koski pikavippien käyttötarkoitusta (kuvio 14). Kysymyksen vastasi 28 opiskelijaa. Eniten pikavippejä on otettu nautintoaineisiin, vastaajista viisi (17,9 %) kertoi näin. Toiseksi eniten pikavippejä on otettu muihin hankintoihin. Näin vastasi kolme opiskelijaa (10,7 %). Kolmanneksi eniten (7,1 %) pikavippejä on otettu muiden velkojen maksuun, vuokraan sekä tapahtumiin osallistumisen vuoksi. Näihin jokaiseen vastasi kaksi opiskelijaa. Yksi (3,6 %) opiskelija oli ottanut pikavippejä ruokaan.

Vastaajilla oli mahdollisuus kertoa myös muita käyttökohteita. Yksi (3,6 %) opiskelija kertoi, että on ottanut pikavippejä kaikkiin edellä mainittuihin. Myös toinen (3,6 %) opiskelija kertoi ottaneensa pikavippejä melkein kaikkiin edellä mainittuihin. Muita käyttötarkoituksia joihin opiskelijat kertoivat ottaneensa pikavippejä olivat: bitcoin ja

viihde (3,6 %), eläminen (3,6 %), baari-ilta (3,6 %) sekä on lainattu veljelle (3,6 %). Yhteensä seitsemän (24,9 %) opiskelijaa oli vastannut, etteivät ole ikinä ottaneet pikavippejä. Kysymyksessä kuitenkin kysyttiin pikavippien käyttötarkoituksia, joten näillä seitsemällä vastauksella ei ollut tähän kysymykseen painoarvoa.

Kuinka hyvin olet tietoinen pikavippien todellisesta vuosikorosta ja sen muista ehdoista?

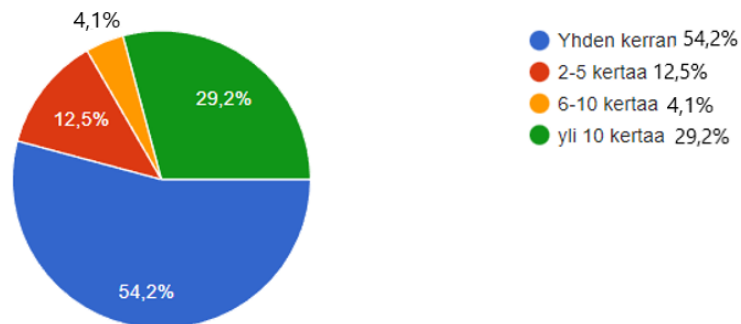

Kuvio 15. Tietoisuus pikavippien lainaehtoista

Seuraavaksi kysyttiin, kuinka hyvin opiskelijat ovat tietoisia pikavippien vuosikoroista ja sen muista ehdoista (kuvio 15). Kysymykseen vastasi 348 opiskelijaa. Heistä 106 (30,5 %) vastasi, että on hyvin tietoinen. 100 (28,7 %) vastasi olevansa erittäin hyvin tietoisia. 101 (29 %) vastasi olevansa hieman tietoisia sekä 41 (11,8 %) vastasi, ettei ole lainkaan tietoinen todellisesta vuosikorosta sekä muista ehdoista.

Olin yllättänyt siitä, että noin iso osa vastaajista ei ole lainkaan tietoinen pikavippien todellisesta vuosikoroista sekä muista ehdoista, mutta toisaalta, vastaajista vain pieni osa on ottanut pikavippejä. He, jotka eivät ole ikinä pikavippejä ottaneet, eivät ole kiinnittäneet huomiota pikavippien lainaehtoihin.

Kuinka monta kertaa olet ottanut pikavippejä?

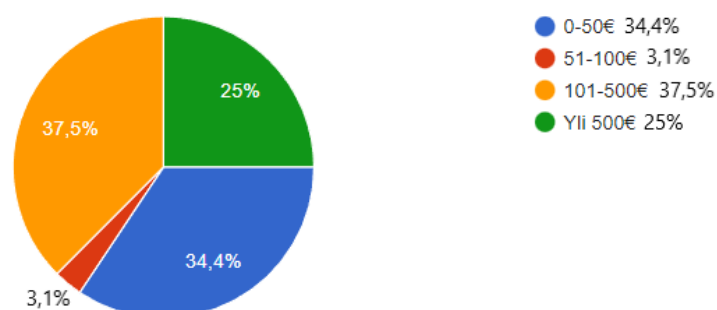

Kuvio 16. Vastaajien ottamien pikavippien kertamäärät

Pikavippien kertamäärää koskevaan kysymykseen vastasi 24 opiskelijaa. Kuitenkin vain 20 opiskelijaa kertoi ottaneensa pikavippejä, joten neljä vastaajaa on vastannut tähän kysymykseen, vaikka ei olisi kuulunut. Kuvio 16 voidaan huomata, että yli puolet (54,2 %) eli 13 opiskelijaa on ottanut pikavippejä yhden kerran. Vastaajista seitsemän (29,2 %) vastasi ottaneensa pikavippejä yli 10 kertaa. 2–5 kertaa on ottanut kolme vastaajaa (12,5 %) ja 6–10 kertaa yksi vastaaja (4,1 %).

Tuloksista käy ilmi, että suurin osa on joutunut turvautumaan pikavippiin vain kerran. Huomattavan suuri osa on kuitenkin käyttänyt pikavippejä jopa yli 10 kertaa.

Minkä suuruisen pikavipin olet maksimissaan ottanut kerralla?

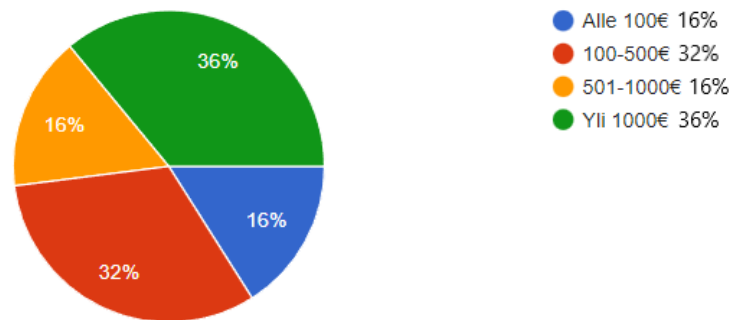

Kuvio 17. Suurin kerralla otetun pikavipin määrä

Seuraavaksi kysyttiin minkä suuruisen pikavipin opiskelija on maksimissaan ottanut kerralla (kuvio 17). Kysymykseen vastasi 32 opiskelijaa. Pikavippejä oli ottanut 20 opiskelijaa, joten tähän kysymykseen vastanneista 12 olisi pitänyt olla vastaamatta. Eniten vastauksia sai vastausvaihtoehto 101–500 €. Näin vastasi 12 opiskelijaa (37,5 %). Toiseksi eniten vastattiin, että pikavippejä on otettu maksimissaan 50 € kerrallaan, näitä vastaajia oli 11 (34,4 %). 25 prosenttia vastaajista eli kahdeksan opiskelijaa kertoi ottaneensa pikavippejä kerrallaan yli 500 euron edestä. 3,1 prosenttia eli yksi opiskelija kertoi ottaneensa pikavippejä maksimissaan 51–101 €.

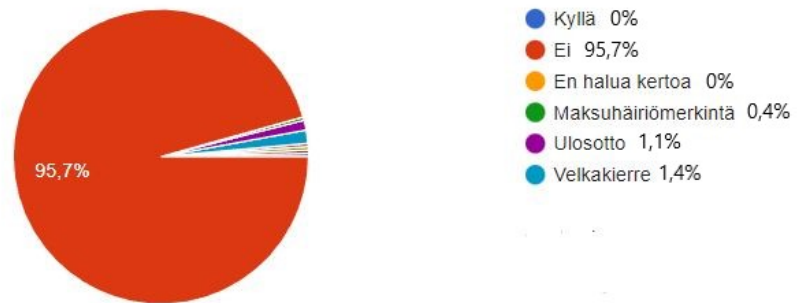
Mikä on kokonaissumma, jonka olet pikavipeillä kokonaisuudessaan lainannut?

Kuvio 18. Pikavippilainan kokonaissumma kokonaisuudessaan

Seuraavaksi kysyttiin mikä on kokonaissumma, jonka opiskelijat ovat pikavipeillä kokonaisuudessaan lainannut (kuvio 18). Tähän kysymykseen vastasi 25 opiskelijaa, joista viiden olisi kuulunut olla vastaamatta. Yli 1000 € lainanneita oli yhdeksän (36 %) opiskelijaa. Kahdeksan (32 %) opiskelijaa kertoi lainanneensa kokonaisuudessaan 100–500 €. Alle 100 € ja 501–1000 € on lainannut neljä (16 %) opiskelijaa kumpaakin.

Onko sinulle tullut pikavipeistä syntyviä ongelmia ja millaisia?

Kuvio 19. Pikavipeistä syntyneet ongelmat

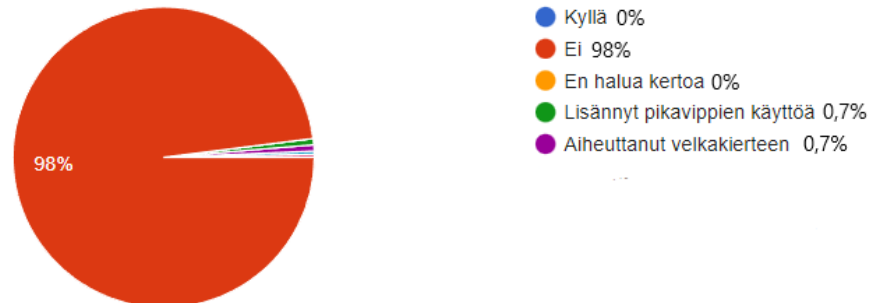
Kyselyssä kysyttiin myös, onko opiskelijoille tullut pikavipeistä ongelmia, ja millaisia (kuviot 19). Kysymykseen vastasi 277 opiskelijaa. Näistä 265 (95,7 %) vastasi, että ei ole tullut. Neljälle opiskelijalle (1,4 %) on syntynyt velkakierre. Kolme opiskelijaa (1,1 %) kertoi joutuneensa ulosottoon. Yksi opiskelija (0,4 %) kertoi saaneensa maksuhäiriömerkinnän.

Vastaajilla oli myös mahdollisuus kertoa mitä muita ongelmia edelle mainittujen lisäksi on tullut. Vastauksia tuli neljä. Yhdelle opiskelijalle oli syntynyt velkakierre ja maksuhäiriömerkintä, joiden jälkeen kaikki pikavippivelat menivät ulosottoon. Näitä velkoja peritään vielä 10 vuoden jälkeenkin. Toinen opiskelija kertoi joutuneensa myymään lemmikkinsä. Kolmas opiskelija kertoi, että kumppanille on syntynyt ongelmia. Neljännellä oli samoja kokemuksia kolmannen kanssa. Entisellä kumppanilla oli pikavippejä, ja tämä vaikutti hyvin vahvasti heidän yhteiseen talouteensa. Tämä opiskelija joutui luottokortillaan lainaamaan rahaa kumppaninsa pikavippien maksuun, jotta välttyttäisiin maksuhäiriömerkinnöiltä.

Eli kahdelletoista kahdestakymmenestä (60 %) pikavippien käyttäjästä oli koitunut seuraamuksia. Mielestäni tämä on melko suuri osa.

5.2 Covid-19-pandemian vaikutus

Onko covid-19-pandemia vaikuttanut pikavippien ottoon? Miten tämä on vaikuttanut?

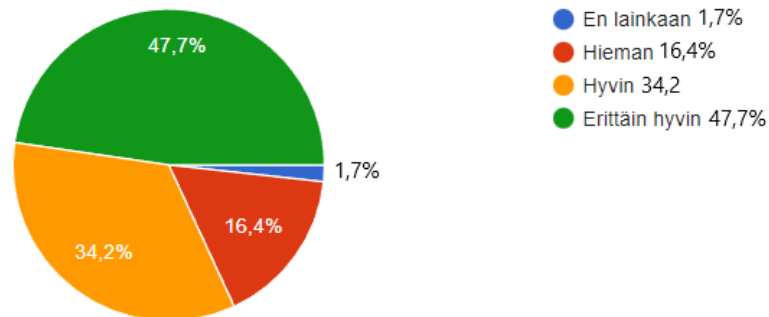
Kuvio 20. Covid-19-pandemian vaikutus pikavippien ottoon

Kyselyn yksi kysymys koski covid-19-pandemian vaikutuksia pikavippien ottoon (kuvio 20). Kysymykseen vastasi 300 opiskelijaa. Heistä 294 (98 %) kertoi, ettei pandemia ole vaikuttanut pikavippien ottoon. Kaksi (0,7 %) kertoi pandemian lisänneen pikavippien käyttöä. Kaksi (0,7 %) muuta kertoi pandemian vuoksi otettujen pikavippien aiheuttaneen velkakierteen. Näiden vastausvaihtoehtojen lisäksi tuli kaksi muuta vastausta. Yksi (0,3 %) opiskelija on harkinnut pikavippiä, mutta ei ole ottanut. Toinen opiskelija kertoi, että pandemian aikana on tehnyt niin tiukkaa, että pikavippien ottaminen on käynyt mielessä.

Hienoa nähdä, että covid-19-pandemia ei ole juurikaan vaikuttanut opiskelijoiden pikavippien ottoon.

5.3 Maksuhäiriöiden tulokset

Ymmärrätkö pikavippien seurauksena syntyvien maksuhäiriöiden merkityksen ja seuraukset?

Kuvio 21. Tietoisuus maksuhäiriön merkityksestä ja seurauksista

Kyselyssä kysyttiin ymmärtävätkö opiskelijat pikavippien seurauksena syntyvien maksuhäiriöiden merkitykset ja seuraukset. Tähän kysymykseen vastasi 348 opiskelijaa, joista melkein puolet (47,7 %) eli 166 ymmärtävät erittäin hyvin maksuhäiriöiden merkityksen ja seuraukset. 119 (34,2 %) kertoi ymmärtävänsä hyvin. Hieman-vastausvaihtoehdon valitsi 57 (16,4 %) opiskelijaa. Kuten kuviosta 21 voidaan todeta, pieni osa (1,7 %) vastaajista ei ymmärrä lainkaan maksuhäiriöiden merkitystä ja seurauksia. Näin kertoi kuusi opiskelijaa.

Mielestäni positiivista on, että vain hyvin pieni määrä vastaajista ei ymmärrä lainkaan maksuhäiriömerkintöjen merkityksiä ja seurauksia. Suurimmalla osalla vastaajista oli näistä jonkinlaista käsitystä. Pikavippien käyttäjistä suurin osa, 16 opiskelijaa (80 %) oli hyvin tai erittäin hyvin tietoisia maksuhäiriömerkinnän merkityksestä ja seurauksista. Neljä pikavippejä ottaneista opiskelijoista oli vastannut tähän olevansa vain hieman tietoinen maksuhäiriömerkinnän merkityksestä ja seurauksista. Kovin huolestuttavaa olisi, mikäli nämä kuusi opiskelijaa, jotka kertoivat, etteivät ymmärrä lainkaan maksuhäiriömerkinnän merkitystä olisivat itse pikavippien käyttäjiä.

Lopuksi kyselyssä oli avoin kysymys; mitä mieltä opiskelijat ovat pikavipeistä. Tähän kysymykseen tuli yhteensä 242 vastausta. Suurin osa vastauksista oli negatiivisia. Näistä muutama esimerkki:

” Ei mitenkään päin mietittynä hyvä ratkaisu.”

”Silmitöntä huijausta, jolla haavoittuvaiset ihmiset asetetaan velkavankeuteen. Pitäisi olla laitonta.”

”Tehty liian helpoiksi ottaa ja mainostetaan liikaa ottaen huomioon kuinka pahoja ongelmia aiheuttavat, eli huono juttu ovat.”

”Vaarallinen tapa, varsinkin nuorille saada nopeasti rahaa ja joutua velkakierteeseen.”

Myös muutamia positiivisia kommentteja oli jätetty:

”Mikäs niissä. Ihan hyviä niille ketkä tarvitsee rahaa.”

”Ne on ihan ok, jos niitä ei ota kauheasti. Niiden koroista voisi tiedottaa paremmin.”

”Järki päässä niin ajavat asiansa. Täytyy tietä mitä tekee, niin pahan tilanteen tullen ollut hyödyksi. ”

”Mielestäni ei mitään vikaa. Kunhan pitää huolen, että pystyy maksamaan lyhennykset ajallaan.”

5.4 Vertailu aiempiin tutkimuksiin

Tommi Muhonen teki vuonna 2012 opinnäytetyön Mikkelin ammattikorkeakoulun opiskelijoiden pikavipin käytöstä. Arttu Metsälä teki vuonna 2019 opinnäytetyön Oulun ammattikorkeakoulun opiskelijoiden pikavippien käytöstä. Molemmat, Muhonen ja Metsälä, olivat toteuttaneet tutkimuksensa kvantitatiivista tutkimusmenetelmää käyttäen.

Seuraavassa vertailen heidän tutkimuksensa tuloksia omaan tutkimukseeni.

Metsälän kyselyyn vastasi 186, joista naisia oli 127 ja miehiä 58. Muhosen kyselyyn vastasi 267 opiskelijaa, joista naisia oli 181 ja miehiä 86. Näin ollen Metsälän sekä Muhosen kyselyihin tuli vastauksia enemmän naisilta kuin miehiltä. Minun työssäni myös naiset olivat aktiivisempia vastaamaan. Metsälä ja Muhonen eivät olleet rajanneet kyselyään tiettyyn ikäluokkaan. Minun työssäni oli tarkoitus tutkia alle 30-vuotiaiden pikavippien käyttöä. Näissä aiemmissä opinnäytetöissä eniten vastauksia tuli ikäluokasta 22–25-vuotiaat. Vastaavasti minun kyselyssäni eniten vastauksia tuli 20–23-vuotiailta. Nyt nuoremmat opiskelijat olivat siis aktivoituneempia vastaamaan kyselyihin.

Muhosen tutkimuksen vastaajista 22 opiskelijaa on ottanut pikavippejä. Näistä 15 oli naisia, ja miehiä seitsemän. Metsälän tutkimuksen vastaajista 33 on ottanut pikavippejä. Näistä 15 oli naisia ja miehiä 18. Minun tutkimuksessani pikavipin ottajia oli 20. Näistä 11 oli naisia, ja miehiä yhdeksän. Muhosen tutkimuksessa pikavippien ottajia oli naisissa huomattavasti enemmän kuin miehissä. Omassani ja Metsälän tutkimuksessa sukupuolten välillä ei ollut suurta eroa.

Suurin summa mitä opiskelijat ovat maksimissaan pikavippejä ottaneet oli molempien tutkimuksessa 50–100 euroa. Vastaavasti minulla kyseinen summa oli 101–500 euroa, joten vuosien saatossa opiskelijoiden ottamien pikavippien euromäärät ovat nousseet. Tämä pikavippeinä otettujen lainojen euromäärien nousu saattaa selittyä yleisten elinkustannusten nousulla. Elämiseen välttämättömien tuotteiden ja tarvikkeiden hintataso on vuosien saatossa noussut hurjasti. Muhosen työhän oli tehty kymmenen vuotta sitten, eli vuonna 2012. Metsälän työ oli hieman uudempi, vuodelta 2019.

Kaikilla kolmella oli yhteneväiset tutkimustulokset siitä, miten usein pikavippejä on otettu. Tulos oli, että vain muutamia kertoja. Myös pikavippien käyttökohteet olivat kaikissa tutkimuksissa samansuuntaisia; nautintoaineet, muiden velkojen maksu sekä ruoka. Osittain tätä käyttökohteiden samana pysymistä voidaan selittää myös yleisellä elinkustannusten nousulla.

Muhosen tutkimuksessa alle neljännekselle pikavippien ottajista oli koitunut ikäviä seuraamuksia kuten maksuhäiriömerkintä, velkakierre tai ulosotto. Omassani ja Metsälän tutkimuksissa pikavippien ottajista huomattavasti suuremmalle osalle, lähes puolelle oli koitunut seuraamuksia. Muhosen tutkimuksen aikaan pikavipit olivat vielä hieman vieraampi asia. Tuolloin pikavippien käyttäjät mahdollisesti maksoivat lainansa tunnollisemmin takaisin. Näin ollen pikavippien käyttäjille ei maksuhäiriömerkintöjä juurikaan kertynyt. Metsälän ja oman tutkimukseni aikoihin pikavippien mainonta on ollut näkyvää ja niiden saatavuus on ollut helppoa. Lainan saannin tullessa helpommaksi luonnollisesti lainanottajien joukkoon lukeutuu myös niitä, jotka jättävät lainan syystä tai toisesta maksamatta ja sen myötä joutuvat maksuhäiriömerkittyjen listalle.

6 POHDINTA

Valitsin tämän tutkimuksen aiheen sen mielenkiintoisuuden ja ajankohtaisuuden vuoksi. Aihe jaksoi kiinnostaa koko tutkimuksen ajan. Opinnäytetyö toteutettiin kevätlukukauden 2022 aikana.

Tämä tutkimus toteutettiin internetkyselynä. Näin tavoitettiin hyvin kattava otos Satakunnan ammattikorkeakoulun alle 30-vuotiasta opiskelijoista. Vastauksia saatiin 359, joka oli enemmän kuin odotin. Olin vastausten määrään hyvin tyytyväinen. Vastaajista ne, jotka halusivat osallistua arvontaan, saivat jättää halutessaan sähköpostiosoitteensa kyselyn loppuun. Näiden yhteistietojensa jättäneiden kesken arvottiin 30 euron arvoi-

nen S-ryhmän lahjakortti. Tämä saattoi myös kannustaa vastaajia osallistumaan tutkimukseeni. Arvonta suoritettiin, niin että ulkopuolinen henkilö valitsi sokkona voittajan vastausnumeron. Voittajaan otettiin yhteyttä sähköpostitse ja sovittiin lahjakortin toimittamisesta.

Tutkimukseni tulokset olivat yhteneväisiä aiempien tutkimusten kanssa, joten uskon tutkimustulosten olevan luotettavia. Kyselylomakkeen selkeyteen olisin voinut kiinnittää vielä enemmän huomiota. Vastauksia purkaessa huomasin, että osa vastaajista (12) ilmoitti, ettei ole käyttänyt pikavippejä ollenkaan. Kuitenkin he olivat myös vastanneet ottaneensa määrältänsä 0–50 euron pikavippejä. Tämä vastausvaihtoehto olisi pitänyt olla 1–50 euroa. Mielestäni tämä ei kuitenkaan vääristä liiaksi tutkimuksen tulosta, koska tämä vastausvaihtoehto ei ollut käytetty. Toisen ristiriidan kohtasin tutkiessani, kuinka monta kertaa pikavippien käyttäjät olivat pikavippejä käyttäneet. Pikavippejä ilmoitti käyttäneensä 20 vastaajaa. Lisäksi neljä vastaajaa oli ilmoittanut, ettei ole käyttänyt pikavippejä, mutta kuitenkin vastasivat niitä ainakin kerran käyttäneensä.

Jälkikäteen ajateltuna kyselylomaketta olisi voinut selkeyttää pyytämällä niitä vastaajia, jotka eivät ole käyttäneet pikavippejä olemaan vastaamatta kaikkiin kysymyksiin. Näin ollen ristiriitaisilta vastauksilta olisi voitu välttyä.

Tutkimustulokset olivat mielenkiintoisia siitäkin syystä, että covid-19-pandemiaa ja sen vaikutuksia talouteen ei ole ehditty juuri tutkia. Tähän tutkimukseen osallistuneiden opiskelijoiden pikavippien käyttöön pandemia ei ole vaikuttanut. Olin tästä positiivisesti yllättynyt, koska aihe on kuitenkin ollut kovasti näkyvillä lähiaikoina.

Tämän opinnäytetyöni ollessa juuri valmistumassa, hyväksyttiin lakiesitys maksuhäiriömerkinnän voimassaoloajan lyhentämisestä. Uudistus astuu voimaan joulukuun 2022 alussa. Tuolloin maksuhäiriömerkintä poistuu kuukauden kuluttua maksun suorittamisesta.

Toivon, että tutkimukseni antaa nuorille opiskelijoille tietoa pikavipeistä ja niiden mahdollisista seuraamuksista. Nuoret tarvitsevat ajantasaista tietoa päätöksentekonsa tueksi harkitessaan pikavipin käyttöä.

Tässä tutkimuksessa tarkasteltiin nuorten opiskelijoiden taloutta ja covid-19-pandemian mahdollisia vaikutuksia siihen. Covid-19-pandemia vaikutti koko maailmaan. Nyt pandemian vihdoin rauhoittuessa, maailma on kohdannut uuden kriisin helmikuussa 2022 Venäjän hyökättyä Ukraina. Tällä on ollut jo nyt suuria vaikutuksia Suomenkin taloustilanteeseen. Jatkossa olisi mielenkiintoista tutkia onko tällä vaikutuksia nuorten opiskelijoiden taloudelliseen tilanteeseen.

LÄHTEET

Asiakastieto. (2020a). Häpeä aiheuttaa maksuhäiriöitä – Nuorten kanssa kehitetty työpajamalli auttaa ottamaan talousongelmat puheeksi sekä suomeksi, että ruotsiksi. <https://www.asiakastieto.fi/web/fi/asiakastieto-media/uutiset/hapea-aiheuttaa-maksuhairioita-nuorten-kanssa-kehitetty-tyopajamalli-auttaa-ottamaan-talousoongelmat-puheeksi-seka-suomeksi-etta-ruotsiksi.html>

Asiakastieto. (2020b). Maksuhäiriötilasto. <https://www.epressi.com/media/userfiles/123829/1602064130/asiakastieto-maksuhairiotilasto-q3-2020.pdf>

Asiakastieto. (2021). Maksuhäiriötilasto. <https://www.epressi.com/media/userfiles/123829/1641535137/asiakastieto-maksuhairiotilasto-2021.pdf>

Debt.org. (2022). Payday Lenders and Loans. Haettu 10.4.2022 osoitteesta <https://www.debt.org/credit/payday-lenders/>

Financer. (2022). Kulutusluottojen ja pikavippien lainsäädäntö. Haettu 20.3.2022 osoitteesta <https://financer.com/fi/wiki/laina-laki/>

Heikkilä, T. (2014). Tilastollinen tutkimus (9. uud. p.). Edita.

Intrum. (2021a). Noin joka kolmannella suomalaisella laskujen määrä ja velanotto lisääntyneet pandemian aikana. <https://www.intrum.fi/fi/ratkaisut-yrityksille/uutiset/tiedotteet/tutkimus-noin-joka-kolmannella-suomalaisella-laskujen-maara-ja-velanotto-lisaantyneet-pandemian-aikana/>

Intrum. (2022). Pohjoismaissa 20 prosenttia vähemmän perintätapauksia pandemian aikana. <https://www.intrum.fi/fi/ratkaisut-yrityksille/uutiset/tiedotteet/analyysi-pohjoismaissa-20-prosenttia-vahemman-perintatapauksia-pandemian-aikana/>

Intrum. (2021b). Suomalaisten säästäminen lisääntyi pandemian aikana – inflaation pelko kuitenkin varjostaa toipumista ja motivoi vahvistamaan taloustaitoja. <https://www.intrum.fi/fi/ratkaisut-yrityksille/uutiset/tiedotteet/suomalaisten-saastaminen-lisaantyi-pandemian-aikana-inflaation-pelko-kuitenkin-varjostaa-toipumista-ja-motivoi-vahvistamaan-taloustaitoja/>

Investopedia. (2022). Payday loans. Haettu 10.4.2022 osoitteesta <https://www.investopedia.com/terms/p/payday-loans.asp>

Jääskeläinen, S. & Peltonen, E. (20.1.2022). Pikavippien korkokaton pysyvää madaltamista pohditaan. Länsi-Suomi. 117. vuosikerta, 30.

Kananen, J. (2015). Opinnäytetyön kirjoittajan opas: Näin kirjoitan opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto. (2022). Maksuhäiriömerkintä. Haettu 14.3.2022 osoitteesta <https://www.kkv.fi/kuluttaja-asiat/perinta-ja-maksujarjestelyt/maksuhairiomerkinna/>

Kilpailu- ja kuluttajavirasto. (2019b). Pikavippiongelmiin laatu ja laajuus. <https://www.kkv.fi/uploads/sites/2/2021/11/2019-kkv-selvityksia-3-2019-pikavippi-ongelmien-laatu-ja-laajuus.pdf>

Kilpailu- ja kuluttajavirasto. (2019a). Pikavipit syventäneet velkaongelmia. <https://www.kkv.fi/ajankohtaista/tiedotteet/pikavipit-syventaneet-velkaongelmia/>

Kuluttajaliitto. (n.d-b). Maksuhäiriömerkintä. Haettu 12.3.2022 osoitteesta <https://www.kuluttajaliitto.fi/materiaalit/maksuhairiomerkinta/>

Kuluttajaliitto. (n.d.-a) Pikavipit. Haettu 19.3.2022 osoitteesta <https://www.kuluttajaliitto.fi/pikavipit/>

Lähitapiola. (2020). Korona sai etenkin nuoret harkitsemaan säästämistä – lue ekonomistin vinkit. budjetointiin <https://www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta/uutishuone/uutiset-ja-tiedotteet/uutiset/uutinen/1509566084240>

Metsälä, A. (2019). Oulun ammattikorkeakoulun opiskelijoiden pikavippien käyttö [AMK-opinnäytetyö, Oulun ammattikorkeakoulu]. Theseus. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2019053113826>

Mikkonen, H. [@HennaMikkonen1]. (15.3.2022). Kotitalouksien säästämisaste painui lisää pakkaselle viime vuoden viimeisellä neljänneksellä. Koronakriisin aiheuttama säästämisen lisääntyminen vaikuttaa siis päättyneen [tviitti]. Twitter. https://twitter.com/HennaMikkonen1/status/1503618593820446720?ref_src=twsrc%5Etfw%7Ctwcamp%5Etweetembed%7Ctwterm%5E1503618593820446720%7Ctwgr%5E%7Ctwcon%5Es1_&ref_url=https%3A%2F%2Fwww.salkunrakentaja.fi%2F2022%2F03%2Fsaastamisaste-pandemia-purkaminen%2F

MTV Uutisaamu. (2.3.2022.) Näin pandemia muutti suomalaisten velkaongelmia [video]. <https://www.mtv.fi/sarja/uutisaamu-33001003008/nain-pandemia-muutti-suomalaisten-velkaongelmia-1562777>

MTV Uutiset. (2006). Pikavipit kuuluvat usein juhlimiseen. <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/tutkimus-pikavipit-kuluvat-usein-juhlimiseen/1917144#gs.uf4hdo>

Muhonen, T. (2012). Mikkelin ammattikorkeakoulun opiskelijoiden pikavipin käyttö [AMK-opinnäytetyö, Mikkelin ammattikorkeakoulu]. Theseus. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2012121018856>

Niemi, M. (2014). Luotto-oikeus: Luottotyypit, perintäprosessit ja takaisinsaanti. Talentum.

Nuorisotutkimusverkosto & Autio, M. (2002). Pakko riittää: Näkökulmia nuorten maksuhäiriöihin ja kulutukseen. Nuorisotutkimusverkosto.

Oikeus.fi. (2020). Maksuhäiriömerkintä. <https://oikeus.fi/talousjavelkaneuvonta/fi/index/laskutmyohassa/maksuhairiomerkinta.html>

Oikeusministeriö. (2021). Maksuhäiriömerkintöjen säilytysaikaa lyhennetään. <https://oikeusministerio.fi/-/maksuhairiomerkin-tojen-sailytysaikaa-lyhennetaan>

Osuuspankki. (2021). Nuoret aikuiset innostuivat säästämään ja sijoittamaan – Mitä salkuista löytyy? <https://www.op-media.fi/sijoittaminen/osakesijoittaminen/nuoret-aikuiset-innostuivat-saastamaan-ja-sijoittamaan--mita-salkuista-loytyy/>

Parviala, A. (12.7.2021). Korona-aika paisutti suomalaisten säästöt: Yle selvitti, mihin kaikkien rahat käytetään – ja nousevatko matkakuumeen lisäksi myös hinnat. <https://yle.fi/uutiset/3-12009060>

Suomen Pankki. (2021). Voimakkaasti velkaantuneiden taloudellinen tilanne vaihtelee Suomessa. <https://www.eurojatalous.fi/fi/2021/artikkelit/voimakkaasti-velkaantuneiden-taloudellisen-tilanne-vaihtelee-suomessa/>

Svea. (2018). Pikavippi ja kulutusluotto – mitkä ovat niiden erot? <https://www.svea.com/fi/fi/kuluttajat/kuluttajablogi/lue/pikavippi-ja-kulutusluotto-mitka-ovat-niiden-erot/>

Takuusäätiö. (n.d-b). Kysymyksiä ja vastauksia ulosotosta. Haettu 12.3.2022 osoitteesta <https://www.takuusaatio.fi/selviydy-veloistasi/perinnan-ja-ulosoton-etenemisen/kysymyksiä-ja-vastauksia-ulosotosta/>

Takuusäätiö. (n.d-a). Maksuhäiriömerkintä. Haettu 11.3.2022 osoitteesta <https://www.takuusaatio.fi/selviydy-veloistasi/maksuhairiomerkin-ta/>

Terveystieteiden tutkimuskeskus. (2022). Covid-19-epidemian vaikutukset hyvinvointiin, palvelujärjestelmään ja kansantalouteen. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/144268/THL_Rap4_2022_Covid-seuranta_kevät_2022_web.pdf?sequence=4&isAllowed=y

Tilastokeskus. (2021). Talouden tilannekuva. <https://www.stat.fi/ajk/koronavirus/koronavirus-ajankohtaista-tilastotietoa/miten-vaikutukset-nakyvat-tilastoissa/talouden-tilannekuva>

Valkama, E. & Muttilainen, V. (2008). Maksuvaikkeudet pikaluottomarkkinoilla

Satakunnan ammattikorkeakoulun alle 30-vuotiaiden opiskelijoiden pikavippien käyttö

Kysely on osa opinnäytetyötäni. Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää ovatko opiskelijat ottaneet pikavippejä, kuinka usein he ovat käyttäneet niitä ja mihin tarkoitukseen. Myös covid-19-pandemian mahdollisia vaikutuksia opiskelijoiden pikavippien käyttöön tarkasteltiin. Kysely on tarkoitettu alle 30-vuotiaille.

Kyselyyn vastaajat voivat halutessaan osallistua 30€ arvoisen S-ryhmän lahjakortin arvontaan jättämällä sähköpostiosoitteensa kyselyn loppuun.

[Kirjautu Googleen](#), jotta voit tallentaa edistymisesi. [Lue lisää](#)

Oletko ottanut pikavippejä?

- Kyllä
- En

Mihin tarkoitukseen olet ottanut pikavippejä?

- Nautintoaineet
- Muiden velkojen maksu
- Muut hankinnat
- Tapahtumiin osallistuminen
- Ruoka
- Vuokra
- Muu: _____

Kuinka hyvin olet tietoinen pikavippien todellisesta vuosikorosta ja sen muista ehdoista?

- En lainkaan
- Hieman
- Hyvin
- Erittäin hyvin

Ymmärrätkö pikavippien seurauksena syntyvien maksuhäiriöiden merkityksen ja seuraukset?

- En lainkaan
- Hieman
- Hyvin
- Erittäin hyvin

Onko sinulle tullut pikavipeistä syntyviä ongelmia ja millaisia?

- Kyllä
- Ei
- En halua kertoa
- Maksuhäiriömerkintä
- Ulosotto
- Velkakierre
- Muu: _____

Onko covid-19-pandemia vaikuttanut pikavippien ottoon? Miten tämä on vaikuttanut?

- Kyllä
- Ei
- En halua kertoa
- Lisännyt pikavippien käyttöä
- Aiheuttanut velkakierteen
- Muu: _____

Kuinka monta kertaa olet ottanut pikavippejä?

- Yhden kerran
- 2-5 kertaa
- 6-10 kertaa
- yli 10 kertaa

Minkä suuruisen pikavipin olet maksimissaan ottanut kerralla?

- 0-50€
- 51-100€
- 101-500€
- Yli 500€

Mikä on kokonaissumma, jonka olet pikavipeillä kokonaisuudessaan lainannut?

- Alle 100€
- 100-500€
- 501-1000€
- Yli 1000€

Mitä mieltä olet pikavipeistä?

Oma vastauksesi

Seuraava

Tyhjennä lomake

Taustatiedot

Sukupuoli

- Mies
- Nainen
- Muunsukupuolinen
- En halua kertoa

Ikä

- Alle 20
- 20-23
- 24-26
- 27-30

Koulutusala

- Kulttuuriala
- Liiketaloudenala
- Matkailu- ja ravitsemisala
- Sosiaali- ja terveysala
- Tekniikan ala

Haluan osallistua S-ryhmän 30€ lahjakortin arvontaan jättämällä sähköpostiosoitteeni.

Oma vastauksesi _____

Takaisin

Lähetä

Tyhjennä lomake